

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 260/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Centra ekologických informácií, Suché mýto 19, Bratislava, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Bardáč s. r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Róbert Bardáč, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sž/7/2013 z 27. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Centra ekologických informácií o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2014 doručená sťažnosť Centra ekologických informácií (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 23 S/87/2013 domáhal preskúmania zákonnosti, podľa názoru sťažovateľa „fiktívneho rozhodnutia obce Podkriváň so sídlom Podkriváň č. 87“ (ďalej len „obec“), ktoré malo byť vydané v konaní o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 S/87/2013 z 19. júna 2013 podľa § 250j ods. 2 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zrušil fiktívne rozhodnutie obce podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám doručené sťažovateľovi 9. marca 2013 a 7. apríla 2013 a predmetnú právnu vec vrátil obci na ďalšie konanie a rozhodnutie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 na odvolanie obce zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 S/87/2013 z 19. júna 2013 a konanie vo veci zastavil. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3.1. V podanej sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že «Vydaniu rozhodnutia, ktorého preskúmania zákonnosti sa... domáhal v uvedenom súdnom konaní predchádzala žiadosť... podľa zákona č. 211/2000 Z. z., ktorou sa... domáhal sprístupnenia viacerých informácií, z ktorých viaceré v tom čase neboli voľne prístupné (na žiadnych webových stránkach). Žiadosť, podpísanú zaručeným elektronickým podpisom, doručil sťažovateľ obci Podkriváň e-mailom. Vzhľadom na to, že žiadosť bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2002 Z. z.“), nebolo potrebné túto žiadosť dopĺňať v písomnej forme.

Kedže tejto žiadosti nebolo v zákonom ustanovenej lehote vyhovené, došlo ex lége k vydaniu prvostupňového fiktívneho rozhodnutia obce Podkriváň v zmysle § 18 ods. 3

zákona č. 211/2000 Z. z. (ďalej len „prvostupňové fiktívne rozhodnutie“), ktoré sťažovateľ napadol odvolaním. Odvolanie doručil sťažovateľ obci Podkriváň opäť e-mailom a bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Ani na toto podanie sťažovateľa obec Podkriváň nereagovala sprístupnením požadovaných informácií. V zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) preto ex lége došlo k vydaniu odvolacieho fiktívneho rozhodnutia (ďalej len „odvolacie fiktívne rozhodnutie“) márnym uplynutím lehoty stanovenej na vybavenie odvolania. Za deň doručenia tohto rozhodnutia sa v zmysle § 19 ods. 3 druhá veta za bodkočiarkou zákona č. 211/2000 Z. z. deň 7. apríl 2013. V nadväznosti na uvedenú situáciu sťažovateľ podal na krajskom súde žalobu o preskúmanie uvedeného odvolacieho fiktívneho rozhodnutia.».

3.2. Sťažovateľ s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nesúhlasí, pričom v podstatnom dôvodi, že «Obec Podkriváň je orgánom verejnej správy a ako správny orgán rozhoduje v správnych konaniach. Z tohto titulu majú účastníci správnych konaní právo podávať obci Podkriváň svoje podania aj vo forme podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom, čo upravuje § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 71/1967 Zb.“) („podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice, alebo elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona...“). Požiadavky na zaručený elektronický podpis stanovuje zákon č. 215/2002 Z. z. Vo vzťahu k obci Podkriváň teda prijímanie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom predstavuje technicky vykonateľný spôsob. Takýmto spôsobom podal svoju žiadosť obci Podkriváň aj sťažovateľ.

Zo súdneho konania je zrejmé, že obec Podkriváň si nevytvorila predpoklady pre prijímanie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom (uvedené sa v napadnutom rozhodnutí výslovne konštatuje). Za týchto okolností preto mal najvyšší súd posúdiť vec tak, že mal túto skutočnosť vo svojom výklade podmienok konania pripísať na vrub obci Podkriváň aplikáciou takého výkladu, v ktorom by žiadosť sťažovateľa vyvoláva tie právne relevantné účinky, aké vyvoláva riadne doručená žiadosť podľa zákona

č. 211/2000 Z. z. s nástupom príslušných zákonných fikcií v prípade nečinnosti povinnej osoby pri sprístupňovaní informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z.».

4. Na základe v sťažnosti bližšie uvádzaných skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa Centra ekologických informácií na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2013, sp. zn. 7 Sži/7/2013, a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý mu predchádzal, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2013, sp. zn. 7Sži/7/2013, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi Centru ekologických informácií náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 SŽi/7/2013 a jeho uznesením sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013, s ktorého právnymi závermi *„elektronickou poštou žalovanému žiadosť o informáciu nebola doručená a jej iné doručenie nebolo technicky vykonateľné“* polemizuje, keď tvrdí, že *„Bol to však práve správny orgán (obec Podkriváň), ktorý zapríčinil nevytvoreným príslušných technických podmienok, že sa*

so žiadosťou sťažovateľa nemohol oboznámiť, hoci mu bola e-mailom doručená na existujúcu e-mailovú adresu a to vo formáte zaručeného elektronického podpisu, ktorý upravuje zákon č. 215/2002 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2002. Sťažovateľ pritom prílohami pripojenými k žalobe preukázal, že svoju žiadosť o prístup k informáciám, ako aj následné odvolanie v správnom konaní elektronicky e-mailom odoslal a aj doručil. Najvyšší súd však úplne arbitrárne a svojvoľne uplatnil v napadnutom rozhodnutí taký výklad relevantných zákonných ustanovení, ktorým nezohľadnil existujúcu judikatúru ústavného súdu a podané odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu meritórne neprejednal, ale namiesto toho konanie zastavil. Tým sťažovateľovi zamedzil prístup k súdu v sústave všeobecného súdnictva.“

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal

ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne. Zároveň dodáva, že súdny prieskum rozhodnutí orgánov verejnej správy je garantovaný v čl. 46 ods. 2 ústavy. Na tento prieskum sa rovnako vzťahujú garancie súdnej ochrany zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy (sp. zn. IV. ÚS 519/2012).

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 v podstatnom dôvodil:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a odvolaniu žalobcu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vyhovieť nemohol.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa § 14 ods. 1 až 4 zákona o slobode informácií žiadosť o sprístupnenie informácií možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

Podľa § 10 ods. 1, 2 písm. p) č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“) ústredným orgánom štátnej správy pre elektronický podpis je Národný bezpečnostný úrad.

Úrad vedie zoznam elektronických adries umiestnenia elektronických podateľní orgánov verejnej moci, ktorý zverejňuje na svojom webovom sídle.

Pred rozhodnutím vo veci samej musel súd skúmať, či boli splnené podmienky konania, teda či došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií pred povinnou osobou, a či výsledkom konania bolo rozhodnutie, preskúmateľné súdom.

Začatie konania o sprístupnenie informácií upravuje § 14 zákona o slobode informácií. Toto ustanovenie upravuje spôsob a formu podania žiadosti o sprístupnenie informácií a výslovne uvádza, že žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo spisov vyplýva, že žalobca doručil 22. februára 2013 na adresu žalovaného e-mail s pripojeným zaručeným elektronickým podpisom. Samotný žalobca uviedol, že žiadosť o poskytnutie informácií, ktorú pripojil k žalobe ako prílohu č. 1, zaslal žalovanému v elektronickej podobe na elektronickú podateľňu žalovaného. V inej podobe žiadosť o informáciu, ktorú žalobca doložil v písomnej podobe až súdu, žalovanému nedoručil.

Žalovaný nespochybnil skutočnosť, že je povinnou osobou podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií a že má e-mailovú adresu na ktorej komunikuje s okolím, ani nepoprel skutočnosť, že e-mailová správa, ktorú mu žalobca doručil, obsahovala zaručený elektronický podpis.

Namietal však, že nemá zriadenú elektronickú podateľňu, ktorá by mu umožňovala technicky komunikovať so zosielateľmi správ, zasielaných elektronicky na adresu elektronickej podateľne, a preto obsah žiadosti o poskytnutie informácie, uvedený v elektronickej podobe v prílohe k e-mailovej správe nepoznal, lebo nemá elektronickú podateľňu a z uvedeného dôvodu prílohu, doručенú do počítača nemohol otvoriť.

Treba k tomu ešte uviesť, že podľa § 14 zákona o slobode informácií možno podať žiadosť o poskytnutie informácie aj elektronickou poštou, ale aj iným technicky vykonateľným spôsobom. Zo samotného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že elektronicky možno urobiť podanie elektronickou poštou, ktorá predstavuje komunikáciu prostredníctvom počítačových sietí a internetových adries na nich uvedených, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Elektronickou poštou žalovanému žiadosť o informáciu nebola doručená a jej iné doručenie nebolo technicky vykonateľné.

Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p) zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním, ktoré sú aj počítačovo gramotné), že žalovaný je orgánom verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu a ani mu zákon neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť. Doručovanie elektronických podaní na neexistujúcu elektronickú adresu, ktorá je odlišná od e-mailovej adresy, používanej v bežnom internetovom styku nemalo preto právne účinky doručenia a nemohlo vyvolať začatie konania podľa zákona o slobode informácií.

Podanie žalobcu, ktoré mohol urobiť elektronicky, ale technicky vykonateľným spôsobom, preto nemalo za následok doručenie jeho obsahu žalovanému a žalovaný konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií nemohol začať. K uvedenému treba ešte uviesť, že žiadosť o poskytnutie informácií je pritom podľa § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií podaná až dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať. Nepostačuje preto, aby sa povinná osoba dozvedela o jej podaní, lebo z textu zákona vyplýva, že jej musela byť oznámená, teda že povinná osoba musela poznať jej obsah. Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať a týmto dňom dochádza aj k začatiu konania o poskytnutie informácií.

Žalobca nepreukázal, že došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií na základe jeho žiadosti z 21. januára 2013, ktorú v písomnej podobe predložil až súdu. Iný dôkaz o jej doručení žalovanému v konaní žalobca nepredložil, ani jeho vykonanie nenavrhol.

V dôsledku skutočnosti, že žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol, neplatí právna domnienka, že existuje rozhodnutie podľa § 17 ods. 3 zákona o slobode informácií, teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

V konaní bolo dostatočne preukázané, že konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií sa na základe žiadosti žalobcu nezačalo, a že v dôsledku toho neexistuje rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa V. časti druhej hlavy OSP preto splnené neboli a súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď zrušil fiktívne rozhodnutia žalovaného, ktoré neexistujú.

Odvolací súd preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 104 OSP zastavil, lebo konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie neexistujúceho rozhodnutia.»

14. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom zdôvodnil, prečo a na základe akých právnych úvah sa nestotožnil so sťažovateľom predostretou argumentáciou, a predovšetkým prečo dospel k záveru, že „... žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol... teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu“. Je teda zrejmé, že najvyšší súd oprel svoje závery o konkrétne zákonné ustanovenia príslušných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vychádzajúc pritom z príslušných ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zhodnotiac intenzitu možného zásahu do sťažovateľom označených práv sa musí aj ústavný súd stotožniť so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého „Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p) zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním, ktoré sú aj počítačovo gramotné), že žalovaný je orgánom verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu a ani mu zákon neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť.“, k čomu dodáva, že tejto skutočnosti si bol, resp. mohol byť sťažovateľ za aktívnej pomoci svojho právneho zástupcu vedomý už na začiatku samotného konania podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám,

a ústavnému súdu ani nepredložil taký dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že nemohol požiadať o požadované informácie iným technicky prijateľným spôsobom.

15. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Ústavný súd teda konštatuje, že nie je možné považovať právne závery najvyššieho súdu vyslovené v jeho uznesení sp. zn. 7 SŽi/7/2013 z 27. novembra 2013 za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Nad rámec už uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nič nebráni v ďalšom postupe sa opätovne obrátiť na obec, ako orgán verejnej moci a iným technicky prijateľným spôsobom korešpondujúcim s technickými možnosťami tohto orgánu, sťažovateľovi už známymi, domáhať sa v intenciách zákona o slobodnom prístupe k informáciám tomuto orgánu disponujúcim informáciám. Inými slovami, napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a jeho výrok o zastavení konania materiálne nebráni sťažovateľovi, aby v ďalšom postupoval už naznačeným spôsobom.

17. V naznačených súvislostiach ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces.

18. Keďže v danom prípade nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. právom na spravodlivé súdne konanie, porušenie ktorých namietal, a napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2014